Nr. 115 Łódź, Niedziela 29 Kwietnia 1923 r. Rok VI.

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITERACKI.

Prenumerata miesięcznie w Łodzi mk. 11.500
" " " Kraju " 12.500
" " " za gran. 16.000
Odnoszenie do domu 500 mk. miesięcznie.
„Głos Polski" łącznie z „Kurjerem Wiecz." wraz z odnoszeniem 23.000 mk. miesięcznie.

Cena 500 mrk.

Redakcja i Administracja Łódź, Piotrkowska nr. 106.
Telefony: Redakcji nr. 19-71, Administr. 199. Nocny—799.

Ogłoszenia: I str. i w tekście 800 mk. (5 szpalt)
za wiersz milimetr. jednoszp.: Nekrologi 500 " 5 " ; Nadesł. po tekśc. 600 " 5 " ; Zwyczajne 350 " 8 "
Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 50.000 mrk
Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej.

Stosunek Gdańska do Polski

Wywiad z marszałkiem Trąmpczyńskim.

POZNAŃ, 28 kwietnia. (PAT). Dzisiejszy „Kurjer Poznański" zamieszcza wywiad z marszałkiem senatu Trąmpczyńskim w sprawie stosunku Gdańska do Polski.

Dziś stosunek do Gdańska, mówił marszałek, stał się tak nieznośny, że tylko bardzo radykalne lekarstwo może coś pomóc. Traktat wersalski narzucił Polsce współżycie z elementem z natury rzeczy wrogim. Każde ustepstwo Polski wywołuje tylko nowa bezczelność ze strony Gdańska. W konwencji październikowej obsypała Polska Gdańsk licznemi dobrodziejstwami.

Gdańsk odpowiedział ustawa majową, bezsprzecznie celowo wykluczając polaków od nabywania nieruchomości w Gdańsku. Cała konwencja robi wrażenie, jakby nie Polska w Gdańsku miała serwitut, ale Gdańsk w Polsce. Jeszcze dziś gdańszczanom sie wydaje, że maja wobec Polski monopol morskiego handlu i żadnych obowiazków. Wolny dostep do morza tłumaczą w ten sposób, że wydalają z Gdańska polaków. Musimy żadać, aby Polska w porcie gdańskim miała własną policje, aby urzednicy celni byli urzednikami polskimi, nie gdańskimi, aby cła były równomiernie dzielone na głowy mieszkańców.

Jeżeli Gdańsk na to nie przystanie, trzeba zerwać unję celną. Pozatem Polska musi sobie zabezpieczyć wylot do morza poza Gdańskiem, a to budujac kanał dla okretów morskich od Tczewa do morza. Kanał ten pójdzie na wschód od Gdańska przez pola, należące do tego miasta, ale Polska do takiego budowania ma prawo wedle 104 artykułu.

Chadecja chce dalej pertraktować z „Piastem".

WARSZAWA, 28 kwietnia. (Ag. Wsch.). Klub chrześcijańskiej demokracji zakończył dziś swe obrady i uchwalił jednomyślnie upoważnić prezydjum do dalszych pertraktacji z klubem „Piasta" i przystąpić do zespołu większości.

Ukraińskie pretensje.

Chcą kontrolować nawet prasę polską

Ukraiński komitet do spraw zagranicznych wręczył posłowi polskiemu w Charkowie notę z szeregiem pretensji z powodu rzekomo tendencyjnych informacji, podanych przez pisma polskie o powstaniach i pogromach żydów na Ukrainie.

Nota żąda, aby pisma polskie sprostowały błędne informacje. — Jako przykład lojalności podaje prasę sowiecką, która rzekomo unika wszelkich nieścisłości w informowaniu o Polsce

Dziennikarze polscy we Włoszech.

GENUA, 28 kwietnia. (PAT). — Przed opuszczeniem Genui dziennikarze polscy udali sie na grób Mazziniego do Campo Santo. Nastepnie złożyli wizytę w syndykacie dziennikarzy włoskich, gdzie był również obecny prefekt Genui.

MEDJOLAN, 28 kwietnia. — (PAT). Dzisiaj dziennikarze polscy zwiedzili międzynarod. wystawę medjolańska, nastepnie odbyło sie na cześć dziennikarzy polskich śniadanie, w czasie którego przemawiali senator Mava, prezydent komitetu wystawy. Odpowiadali senator Koskoski i Kociemski. — W imieniu dziennikarzy lombardzkich przemawiał: Forrigi. Po śniadaniu pojechali dziennikarze polscy do Bergamo w celu złożenia wieńca u stóp pomnika Franciszka Nullo.

MEDJOLAN, 28 kwietnia. (Pat). Dziś wieczorem odbył sie bankiet, wydany przez prase lombardzka, wydany na cześć dziennikarzy polskich. Pierwszy przemawiał deputowany Janni, który zaznaczył, że 75 lat mineło od tej chwili, gdy do Medjolanu przybył Mickiewicz, wygłosił podówczas do ludu medjolańskiego mowe, zagrzewajac do walki i wolność Włoch. Od tej mowy zaczęło się bliższe zaznajomienie sie Mazziniego z Mickiewiczem, i odtąd obaj wielcy patrjoci połączyli swe usiłowania o wspólne ideały. To braterstwo broni powinno trwać nadal. Nastepnie odpowiedział red. Rosner i rada poselstwa Mikulski, senator Jabłonowski, a wreszcie pos. Zamorski, który wzniósł toast za cześć Mussoliniego.

PROJEKT POŁACZENIA TRZECH MINISTERSTW.

WARSZAWA, 28 kwietnia. — (AW). W kołach senackich i sejmowych omawiany jest od pewnego czasu projekt połączenia trzech istniejących ministerstw: kolei, poczt i robót publicznych w jedno ministerstwo gospodarki narodowej. Ministerstwo to miałoby jednego odpowiedzialnego ministra i trzech fachowych dyrektorów administracyjnych.

PRZEDSTAWICIELE POLSKI NA KONGRESIE DROGOWYM.

WARSZAWA, 28 kwietnia. (Tel. od nasz. koresp.) Rzeczpospolita polska mianowała przedstawiciela na czwarty miedzynarodowy kongres drogowy w Sewilji. Mianowano inż. Minheimera i inż. Rymocha z min. robót publicznych.

POBÓR ROCZNIKA 1902.

WARSZAWA, 28 kwietnia. — (AW). Na czerwiec zarządzony został pobór rocznika 1902. W związku z tem powołanie do ćwiczeń rocznika 1895 zostanie prawdodopodobnie na termin jeszcze bliżej nieokreślony.

WYLEW WISŁY POD MARYMONTEM.

WARSZAWA, 28 kwietnia. (Tel od nasz. koresp.) Tama nad Wisłą pod Marymontem, wskutek napływu wody została zerwana i wczoraj w godzinach wieczornych miejsca położone niżej w sądziedztwie Marymontu zostały zalane woda.

SŁOWACY DOMAGAJĄ SIE ODREBNOŚCI.

LWÓW, 28 kwietnia. (AW). — „Gazeta Lwowska" donosi z Pragi, że słowacy, w odpowiedzi na propozycję rządu czeskiego, co do udzielenia koncesji politycznych słowakom, oświadczyli, że jedyna podstawą porozumienia słowaków z czechami, może być tylko uznanie odrębności Słowaczyzny i jej praw autonomicznych.

Otwarcie sezonu wyścigowego w Warszawie.

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się sezon wiosenny na Polu Mokotowskiem, i dzień pierwszy zapowiada 6 gonitw, według poniższego programu:

I Bieg gentlemański z płotami. Dystans 2.100 m. Nagroda 30.000 mkp. 1. Camilaise. 2) Mistrz. 3) Elida.

II. Nagroda 50.000 m. dla czterolatków. Dystans 1600 m. 1) Blander. 2) Elita. 3) Eo ipso. 4) Iczlinger. 5) Rosenfels.

III. Handicap otwarcia. Dystans 1600 m. Nagroda 150.000 m. 1) Rose O.Grady. 2) Arkan. 3) Lelek. 4) Niusieńka. 5) Minister.

IV. Nagroda 30.000 m. dla czteroletnich i starszych koni. Dystans 1600 m. 1) Runaway Girl. 2) Arkan. 3) Zalamort. 4) Niusieńka. 5) Arbiter. 6) Minister.

V. Handicap dla czterolatków. Dystans 21000 m. Nagroda 100 tysięcy mkp. 1) Dornach. 2) Zaporożec. 3) Dry Martini. 4) Herson. 5) Zefer. 6) Diadem.

VI. Nagroda 30.000 mk. dla czteroletnich i starszych koni. Dystans 2100 m. 1) Pan z Panów. 2) Ryngraf. 3) Lucullus, 4 Zefer.

Nasi faworyci.

1) Mistrz.
2) Rosenfels.
3) Lelek, Arkan.
4) Runaway Girl, Arbiter
5) Herson. Diadem.
6) Pan z Panów.

Nw.

Niemcy pragną porozumienia, a wichrzą.

Przypuszczalne propozycje niemieckie

WIEDEŃ, 28 kwietnia. (Pat). „Neue Freie Presse“ donosi z Brukseli: Berliński korespondent „La Nation Belgue“ dowiaduje się, iż niemieckie propozycje w sprawie odszkodowań mają być oparte na takich zasadach: Niemcy zaproponują zapłatę 35 miljardów marek w złocie, przytem ta kwota nie byłaby wpłacona odrazu, ale stopniowo. W okresie pierwszych pięciu lat Niemcy wpłaciłyby 15 miljardów marek w złocie, z czego 5 w naturze. 10 miljardów byłoby pokryte drogą międzynarodowej pożyczki z tem, że o ileby ta pożyczka przyniosła mniejszą sumę, to tylko ta suma byłaby użyta na zapłatę. Równocześnie z ogólnej sumy reparacyjnej Niemcy zamierzają odliczyć kwotę, potrzebną na oprocentowanie międzynarodowej pożyczki. Świadczenia rzeczowe mają być wykonane na podstawie prywatnej umowy między niemieckimi producentami a zainteresowanymi sojusznikami, przyczem rząd niemiecki miałby objąć gwarancję na tę umowę. Po 5 latach pozostałoby do zapłaty 20 miljardów. Ta suma byłaby wpłacona w dwuch ratach po 10 miljardów. Jako gwarancję przyznają Niemcy koleje państwowe, których zarząd byłby przekształcony na towarzystwo, przyczem 51 procent kapitałów pozostałoby w rękach Rzeszy, a 49 procent w rękach prywatnych osób z Niemiec i cudzoziemców. Niemcy byłyby gotowe przeznaczyć tytułem dalszych gwarancji dochody z monopoli i podatków.

Żądania Francji.

PARYŻ, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“) — Rząd francuski zdecydowany jest żądać od Niemiec odwołania wszystkich zarządzeń, będących w związku z biernym oporem w zagłębiu Ruhry zanim przystąpi do ewentualnych rokowań.

BERLIN, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — Do Berlina nadeszła ostatnio zapowiedziana nota Poincare'go, w której między innemi postawione jest żądanie całkowitej reorganizacji Schupo, a mianowicie:

1) Wojskowa organizacja Schupo zostaje natychmiast zniesiona.

2) Szkolenie urzędników policji nie może się w dalszym ciągu odbywać na zasadach wojskowych.

3) Ustanowiony zostaje dla Schupo taki statut, który urzędników policji zrówna z urzędnikami cywilnymi.

4) Zarządzenia odnośne wchodzą w życie natychmiast po zaaprobowaniu ich przez komisję kontrolną.

Anglja i Ameryka winny Niemcom udzielić kredytu.

BERLIN, 28 kwietnia. (Ag. Wsch.). Według wiadomości z Nowego Jorku prezydent „Barklay Bank“ wygłosił w komitecie wykonawczym stowarzyszenia bankierów amerykańskich dłuższe przemówienie, w którem zaleca współpracę na polu finansowem między Anglją a Ameryką. Celem poprawienia opłakanych finansów Europy, według zdania Goodenough, państwa europejskie będą zmuszone uciec się do poprawy swego ustawodawstwa podatkowego.

Poruszając sprawę reparacji Goodenough oświadczył, iż Niemcy przy wypełnianiu swych zobowiązań reparacyjnych nie będą mogły się obejść bez kredytu. Mówca uważa, że Ameryka i Anglja winny udzielić kredytu Niemcom, przyczem wyraził nadzieję, że Anglja pod pewnymi warunkami skłonnaby była wziąć udział w akcji kredytowej dla Niemiec. To samo winna uczynić i Ameryka.

KONFERENCJA WSZYSTKICH PREZYDENTÓW PAŃSTW RZESZY.

BERLIN, 28 kwietnia. (PAT). — W związku z obradami gabinetu Rzeszy nad niemieckiemi propozycjami w sprawie odszkodowań kanclerz zaprosił wszystkich prezydentów państw związkowych na konferencję w poniedziałek. Jutro — to jest w niedzielę — odbędzie się konferencja kanclerza z przywódcami partji politycznej.

KRWAWE ROZRUCHY W DORTMUNDZIE.

BERLIN, 28 kwietnia. (PAT). — W Dortmundzie przyszło dziś w nocy do ponownych krwawych rozruchów ulicznych, w czasie których, wedle komunikatu urzędowego trzy osoby raniono.

KONFERENCJA Z PRZEDSTAWICIELAMI FINANSJERY.

BERLIN, 28 kwietnia. (AW). — Donoszą z Waszyngtonu, że sekretarz Mellon odbędzie konferencję z wybitnymi przedstawicielami międzynarodowej finansjery.

CIĘŻKA SYTUACJA KOLEJARZY.

EBERFELD, 29 kwietnia. (PAT) Na odbytem tu zebraniu prezes syndykatu kolejarzy oświadczył, że sytuacja, w jakiej znajdują się kolejarze na terenie okupowanym, nie da się dłużej utrzymać. Mówca domagał się przedstawienia Francji odnośnych niemieckich propozycji.

KOMUNIŚCI PRZYGOTOWUJĄ ROZRUCHY NA NIEMIECKIM ŚLĄSKU.

BERLIN, 28 kwietnia. (PAT). — Donoszą z Gliwic, że na niemieckim Śląsku komuniści przygotowują rozruchy, mające na celu uniemożliwienie eksploatacji węgla i zmuszenie tym sposobem rządu do zaniechania oporu nad Puhrą.

WALKA O KOMORNE W BERLINIE.

BERLIN, 28 kwietnia. (AW). — W komisji mieszkaniowej magistratu berlińskiego, która odbyła swe posiedzenie przy udziale przedstawicieli, właścicieli domów i lokatorów doszło do burzliwych scen, podczas obrad nad wysokością czynszu mieszkaniowego za miesiąc maj.

Przedstawiciele socjalistyczni i delegaci lokatorów opuścili salę; podczas nieobecności komisja większością głosów postanowiła zwiększyć czynsz za miesiąc maj od dwu do trzech razy.

Istnieją przypuszczenia, że uchwała komisji zostanie uchylona na ogólnem zebraniu rady miejskiej

Partyzantka nad Ruhrą.

Niszczenie kolei i wysadzanie mostów. — Manewry „Reichswehry“.

PARYŻ, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — Wiadomości nadeszłe tu dziś z Ruhry zdają się potwierdzać opinję, że rząd niemiecki zdecydował się rozpocząć wojnę partyzancką przeciwko Francji i Belgji. Na terytorjum okupowanem w ciągu 25 kwietnia zniszczono w dwuch miejscach szyny na południowej linji kolejowej między Herdoecke i Bommera. W tym samym dniu skonstatowano zrujnowanie szyn na linji północnej w okolicach zakładu przemysłowegoWalterpa. W nocy z dnia 25 na 26 kwietnia zorganizowano zasadzkę na oddział belgijskich żołnierzy. Dwuch żołnierzy belgijskich zostało ciężko rannych. Jeden z nich zmarł jeszcze w ciągu nocy. W związku z powyższem władze okupacyjne aresztowały radcę ziemskiego Flüchtmana. W ciągu piątku nieznani sprawcy wysadzili w powietrze dwa wielkie mosty na linji kolejowej Hattingen-Verhalle. W mieście Witten dało się słyszeć 7 ogromnych wybuchów.

PARYŻ, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — Jak donosi „Temps“ w ostatnich dniach odbyły się w Niemczech wielkie manewry wojenne Reichswehry i bojowych organizacji nacjonalistycznych. W manewrach Reichswehra występowała w roli armji francuskiej. „Temps“ przypuszcza, że Niemcy powzięły decyzję rozpoczęcia wojny partyzanckiej w Ruhrze.

Berlin grozi Francji.

Aroganckie oświadczenie. — Niemcy chcą wygłodzić miasta pod okupacją.

BERLIN, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — W związku z wiadomością o decyzji rządu francuskiego odnośnie do zawiadomienia mocarstw sprzymierzonych o niemożliwości brania pod uwagę propozycji niemieckich dopóki trwa opór w zagłębiu Ruhry. „Vossische Zeitung“ publikuje następujące półoficjalne oświadczenie:

Wobec nastroju, jaki panuje w zagłębiu Ruhry, pomimo stanowiska zajętego przez rząd francuski należy stwierdzić, że żadna zmiana w dotychczasowej taktyce obronnej nie nastąpi. W całej niemieckiej opinji panuje zupełna jednomyślność odnośnie do podtrzymania oporu aż do chwili, w której porozumienie w sprawie Ruhry zostanie zupełnie osiągnięte.

BERLIN, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — W odpowiedzi na rozporządzenie komisji nadreńskiej zakazującej przepuszczania automobilów ciężarowych z Niemiec do terytorju okupowanego rząd niemiecki zakazał wszelkiego dostarczania żywności i towarów do Moguncji i Wiesbadenu. Dworce we Frankfurcie nad Menem przeładowane są towarami, które rząd niemiecki zatrzymał w drodze. Od dwuch dni Moguncja i Wiesbaden znajdują się w stanie głodowej blokady.

Ograniczenia walutowe w Niemczech.

BERLIN, 28 kwietnia. (Ag. Wsch.). W ciągu najbliższych dni oczekiwane jest rozporządzenie o ograniczeniu tranzakcji w walucie obcej. Rozporządzenie będzie zawierać następujące zasadnicze postanowienia:

1) Obostrzenie nakazu zgłaszania o posiadanych zapasach walut obcych.

3) Potwierdzenie zakazu, zabraniającego udzielania kredytów na przekazy w walutach obcych i obostrzenie kar za przekroczenie odnośnych rozporządzeń.

Groźba konfliktu francusko-tureckiego.

LONDYN, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“).— Dyplomatyczny sprawozdawca „Daily Telegraphu“ dowiaduje się, że gen. Weygand, który w podróży do Syrji zatrzyma się w Lozannie, odbędzie poufną konferencję z Ismetem baszą i przedstawi mu, że Francja zdecydowaną jest utrzymać swe stanowisko w Syrji przy pomocy wszystkich środków, jakie ma do dyspozycji. Gen. Weygand podkreśli, że Francja swe groźby poprze czynami.

Dalsze francuskie oddziały wojskowe znajdują się w drodze do cieśnin, a kilka batalionów wojsk kolonjalnych znajduje się w marszu do Syrji w sile całej dywizji.

Obrady w Lozannie.

PARYŻ, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — W Lozannie ostatnio nastąpiła pauza w obradach. Narady w sprawach finansowych zostały zerwane, gdyż delegaci nie mogli dojść do porozumienia. Delegat francuski gen. Pelle przyjeżdża dziś do Paryża, by naradzić się z rządem.

Narady w sprawach politycznych toczą się w dalszym ciągu jednak bez żadnego wyniku pozytywnego.

LOZANNA, 28 kwietnia. (Pat). Podczas dyskusji w kwestji kapitulacji amerykański delegat Grew oświadczył, że Stany Zjednoczone nigdy się na to nie zgodzą, aby Turcja mogła jednostronnem oświadczeniem obalić instytucję, opartą o umowy międzynarodowe.

Rosja na konferencji lozańskiej.

MOSKWA, 28 kwietnia. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). Delegat sowiecki w Lozannie Worowski otrzymał polecenie zwrócenia się do generalnego sekretarjatu konferencji z żądaniem wyjaśnienia sprawy oficjalnego przedstawicielstwa Rosji sowieckiej na konferencji.

Układ Chestera.

PARYŻ, 28 kwietnia. (AW).— „Information“ w korespondencji z Lozanny podaje, że układ Chestera składa się z dwuch części:

1) Umowa zasadnicza, opracowana przed 4 lutego r. b.

2) Część druga, t. j. umowa dodatkowa, która godzi w interesy francuskie i powstała po zerwaniu pierwszej konferencji lozańskiej.

W każdym razie, twierdzi „Information“ są wszelkie dane, by przypuszczać, że między rządem tureckim a grupą Chestera zawarto umowę specjalną, w której rząd turecki zastrzegł sobie prawo anulowania umowy dodatkowej, zwalczanej przez rząd francuski, jeśliby zaszła nieodzowna tego konieczność.

Ameryka zerwała z Rosją.

NOWY JORK, 28 kwietnia. (Telegram wł. „Głosu Polskiego“(. Departament stanu polecił konsulowi w Władywostoku natychmiast zwinąć konsulat. W ten sposób zerwane zostały wszelkie oficjalne stosunki, łączące Amerykę z Rosją.

DEFICYT BUDŻETOWY NIEMIEC.

BERLIN, 28 kwietnia. (AW). — Budżet 1923 roku wykazuje deficyt 9 biljonów, pomimo, że wpływy z podatku dochodowego przyniosły 450 miljardów, z węglowego dwa i trzy czwarte biljona. Budżet wewnętrzny wykazuje 8 biljonów wydatków wobec 360 miljardów wpływów.

NOTA ANGIELSKA DO SOWIETÓW.

LONDYN, 28 kwietnia. (PAT). „Daily News“ donosi, że rząd angielski wystosował do rządu sowietów notę, domagającą się energicz. szybkiej odpowiedzi w sprawie ostatnich wykroczeń wobec obywateli angielskich.

DALSZY ROZROST FASZYZMU.

RZYM, 28 kwietnia. (AW). — Faszystowska prasa włoska, omawiając obecną sytuację, przewiduje dalszy rozwój rewolucji faszystów. Dzienniki twierdzą, że usunięcie „popolarów“ z obecnego rządu jest pierwszym tego objawem.

Powołanie i zwolnienie rezerwistów

W dniu wczorajszym na murach miasta rozlepiono obwieszczenie o wezwaniu na ćwiczenia rezerwistów rocznika 1896. Odbywać oni będą ćwiczenia od dnia 14 maja do dnia 7 lipca.

W dniu jutrzejszym zwolnieni zostają z ćwiczeń rezerwiści rocznika 1897. (bip)

Konieczność unormowania cen.

W lokalu referatu do walki z lichwą odbyło się, pod przewodnictwem kierownika referatu dr. Grabowskiego, konferencja, w której brali udział przedstawiciele wszystkich branż spożywczych, hurtownicy i detaliści.

Po wygłoszonym referacie i dłuższej dyskusji ustalono już wykaz wszystkich artykułów pierwszej potrzeby, które handlujący będą musieli ujawniać w cennikach i oznaczać cenami.

Prócz tego uchwalono zwołać komisję, wyłonioną z delegatów poszczególnych stowarzyszeń kupieckich, której zadaniem będzie ustalenie obowiązujących cen na te artykuły pierwszej potrzeby.

Ceny będą ustalone na wszystkie artykuły kolonjalno-spożywcze, uznane przez komisję, jako artykuły powszechnego użytku.

W dalszym ciągu odbędą się konferencje przedstawicieli innych branż i w ten sposób uniknie się nieporozumień na tle pytania, jakie artykuły nazywać należy artykułami powszechnego użytku. (bip).

Pozwolenia na broń na rok 1923.

Komisarjat rządu wzywa osoby, posiadające zezwolenia na broń palną, wydane w roku 1922, do natychmiastowego wystąpienia o odnowienie ich na rok bieżący. Osoby, które w ciągu 10 dni, od dnia dzisiejszego, nie zastosują się do powyższego, będą pociągnięte do odpowiedzialności karnej, pozatem broń palna zostanie im skonfiskowana. Osoby, które wyzbyły się broni, winny w tymże terminie złożyć odpowiednie zawiadomienie do komisarjatu rządu. (bip).

Dramat małżeński.

W domu nr. 45 przy ul. Brzezińskiej mieszkał od dłuższego czasu funkcjonarjusz więzienia wojskowego przy ul. Gdańskiej, Pągowski Bronisław z żoną Stanisławą.

Małżeństwo to od samego początku nie było szczęśliwe.

Pągowska była kobietą dość lekką i

nie pozostawała nieczułą na afekty mężczyzn.

Pągowski wiedział o chronicznej zdradzie żony, gryzł się tem, niejednokrotnie jej czyniąc sceny, jako niewiernej małżonce. Pągowska jednak

nie przejmowała się temi scenami,

nie zmieniając swego stosunku do męża, który się coraz bardziej zaostrzał. Jak mówi sprawozdanie policyjne,

sąsiedzi niejednokrotnie słyszeli hałasy i krzyki w mieszkaniu Pągowskich, kłócących się ze sobą.

W piątek wieczorem Pągowski wrócił do domu silnie zdenerwowany. Powtórzyła się jedna ze zwykłych scen zazdrości. Tym razem jednak skończyła się tragicznie.

Zdradzany mąż w pewnym momencie dobył rewolweru i kilkoma strzałami w stronę żony położył ją trupem na miejscu. Następnie sam skierował lufę rewolweru w usta i celnym strzałem pozbawił się życia.

Na odgłos strzałów przybiegli sąsiedzi, których oczom przedstawił się straszny widok:

w kałuży krwi leżeli na podłodze oboje małżonkowie, nie dając znaków życia.

Wezwano natychmiast pogotowie, które jednak stwierdzić mogło tylko zgon.

Przy zwłokach wystawiono posterunek policji.

Wypadek ten wywołał w okolicy duże wrażenie.

Wczorajszy „Głos Polski" podał pierwszą wiadomość o tym strasznym dramacie.

Napad bandycki

We wsi Śmieszne, gm. Rzgów, pow. konińskiego na dom Józefa Kubasika dokonano napadu.

Wieczorem, gdy domownicy zebrani byli w mieszkaniu, **wtargnęło nagle trzech uzbrojonych w rewolwery bandytów,** którzy od przerażonych domowników zażądali wydania pieniędzy i biżuterji.

Jeden tylko Kubasik nie zląkł się napastników i, wzywając pomocy, stawił im opór. **Bandyci jednak pobili go, a następnie powiązali wszystkich obecnych w mieszkaniu i przystąpili do rabunku.**

Łupem bandytów padły 71.000 mk. 1 dolar, 8 sztuk [illegible] **męskiej i damskiej, oraz** [illegible] **ubranie męskie.**

Dokonawszy rabunku bandyci zagrozili obrabowanym śmiercią, gdyby komukolwiek o napadzie opowiedzieli, i umknęli.

Policja dopiero na trzeci dzień dowiedziała się o zajściu i to za pośrednictwem księdza, któremu Kubasik na spowiedzi wyznał całą prawdę.

Zabójstwo rozmyślne czy przez przypadek.

W dniu, 17 b. m. Stanisław Bul, lat 17, zam. w osadzie Janów, gm. Brzeźnica **wyszedł z domu w celu przywiezienia ordynarji i więcej nie wrócił.**

Zawiadomiona o tem policja powiatowa wszczęła energiczne dochodzenie i oto Bul **został znaleziony w lesie kruszyńskim, zabity,** w odległości pół kilometra od osady Janów.

Przeprowadzona obdukcja zwłok wykazała, iż **zmarły został zabity wystrzałem z fuzji.**

Sprawą zajął się sędzia śledczy, który stara się dojść, czy miało miejsce zabójstwo, czy też przypadkowy strzał (bip.)

Teatr i muzyka.

IX symfonja Beethovena.

Dziś o godz. 4 po poł. oraz w poniedziałek, dnia 30 b. m. o godz. 8.30 wystawioną będzie na zakończenie sezonu IX symfonja Beethovena pod dyrekcją W. Berdiajewa i z udziałem solistów warszawskich oraz powiększonych chórów mieszanych tow. śp. „Hazomir"

Z powodu układu repertuaru opery warszawskiej, w niedzielę odśpiewa partję tenorową wybitny tenor warszawski p. Tomasz Stelmowski zamiast p. Adama Dobosza, który śpiewać będzie w poniedziałek, dnia 30 b. m. Pozostały skład solistów bez zmiany. Udział wezmą, prócz wymienionych tenorów — panie Comte-Wilgocka, Halina Leska i p. Al. Michałowski.

Teatr miejski.

Dzisiaj po południu o godzinie 3 „Ciciec" dla zrzeszeń rob. i inteligencji. — Wieczorem po raz trzeci „Kolega Crampton" z K. Adwentowiczem. W roli Straehlera Jerzy Szyndler.

Odbywają się próby z komedji Moliera „Szkoła żon". Reżyseruje dyr. Barwiński.

Wieczór sonat.

W piątek dnia 4 maja o godzinie 8-mej wieczór w sali filharmonji odbędzie się wieczór sonat z udziałem Stefana Frenkla(skrzypce), pianisty Karola Szretera. O dwóch tych młodych artystach prasa zagraniczna wyraża się z ogromnem uznaniem, rokując im wielką przyszłość za graniczną na polu muzycznem. Na program złożą się sonaty Mozarta, Brahmsa i Beethovena, a między innemi „Sonata Kreutzerowska".

Komunikaty.

Komitet wyborczy właścicieli realności w Łodzi i przedmieść, zorganizowany przez Zarządy Stowarzyszeń I i III (przedmieść), mający siedzibę przy ul. Traugutta 4, podaje do wiadomości właścicieli nieruchomości, że z dzisiejszym **wiecem, zwoływanym** przez członków I i II Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości

NIE MA NIC WSPÓLNEGO,

jak również wyjaśnia, że z II Stowarzyszeniem (mającem siedzibę przy ul. Piotrkowskiej 44) porozumienia na tle wyborów do Rady Miejskiej nie zawierał.

W odezwie „do ludzi kochających dzieci" Zarząd

DOMU SIEROT. (Północna 38)

podkreślił, że obecna drożyzna odbija się b. smutnie na stanie materjalnym instytucji, w której wychowuje się 150 sierot, i aby umożliwić nietylko dalszy rozwój, lecz wprost byt Domu Sierot Zarząd postanowił zwrócić się do ludzi o dobrem sercu, a żyjących w dostatku, do ludzi czułych na niedolę sierocą, by wzięli na siebie obowiązek utrzymywania jednego bodaj dziecka z Domu Sierot (Północna 38) i stali się w ten sposób opiekunami jednej z tych biednych istot.

Że apel ten znalazł sympatyczny oddźwięk u naszego społeczeństwa, najlepszym dowodem jest, że spory zastęp sierot znalazł swych opiekunów.

Pierwszą taką listę podajemy:

1. Komitet Opieki nad Sierotami.
2. p. Ch. Lipnowska
3. „ M. Endwejs
4. „ S. Budzyner
5. „ Bujaner
6. „ Winterowie
7. „ Leszczyński
8. „ E. Dykman
9. „ F. Landau
10. p. Zylberblat, Grossbart, Kleinjud i S-ka
11. „ Oskarowa Konowa
12. „ B. Lichtenstein
13. „ Adolf Goldberg
14. „ Itelson
15. „ N. Margulies
16. Dom Handl. B-cia I. i N. Oppenheim
17. p. G. Najda
18. „ Ad. Weiss
19. „ Jelin i Rudomin
20. „ Ludwikowie Hirszberg
21. „ B. Friedman
22. „ Adw. Lewy
23. „ Prywin i Finkiel
24. „ A. Majnster
25. „ G. B. Drabkin
26. „ Jan i Ida Teeman
27. „ Henryk Barciński
28. „ Mieczysław Kernbaum
29. „ Józef Pinkus
30. „ W. Bekerman

Wkrótce podamy następną listę i jesteśmy pewni, że każda ze 150 sierot będzie miała swego opiekuna. 017

ZARZĄD.

Kryminalistyka.

Przez zemstę. Na przechodzącego rynkiem Leonarda Mordkę Hencla napadło kilku mężczyzn, którzy tak dotkliwie go pobili, iż do rannego musiano wezwać pogotowie. (bip).

Na noże. Lekarz pogotowia wezwany został na ulicę Miedzianą, gdzie w bójce między kilku nieznanymi robotnikami odniósł ranę, zadaną nożem Bronisław Huzar. (bip).

Teatr Niemiecki w Scali.

Sensacja! Benefis
oraz przedstawienie pożegnalne zespołu niem. artyst. w Łodzi.
W środę d. 2 maja r. b. o g. 8.30 w.
Kobieta, która zabiła
sztuka w 7 obraz., nap. Sidney Garriks.
Rolę główną wykona p. dyr.
Patroni-Kuperman.
Bilety w kasie teatru „Scala". 054 1

GAZETA HANDLOWA

„GŁOS POLSKI“
Łódź
29 kwietnia 1923 r.

Handel i przemysł niemiecki
w marcu r. b.

Według oceny pruskich izb handlowych miesiąc marzec, mimo okupacji zagłębia Ruhry przez francuzów, nie wykazał poważnego pogorszenia stanu gospodarczego. Brak węgla spowodował daleko idące ograniczenia ruchu kolejowego, które jednak nie dały się dotkliwie odczuwać. Pozatem, dzięki importowi węgla z zagranicy (Anglji i Polski), zapotrzebowanie zostało pokryte w najważniejszych gałęziach przemysłu. Dokonano tego tem łatwiej, że w niektórych przemysłach ograniczono produkcję, np. w przemyśle mechanicznym.

W innych też przemysłach niepewna sytuacja rynku, jakoteż brak zamówień z zagranicy spowodowały redukcję czasu pracy robotnika i produkcji (np. w przemysłach tekstylnym i tytuniowym). W innych działach przemysłu stagnacja mniej się dawała odczuwać.

Popyt na towary niemieckie zagranicą zmniejszył się, co jaskrawo uwydatniło się na targach lipskim i kilońskim, gdzie wogóle zanotowano brak popytu ze strony firm zagranicznych. Widocznie ceny niemieckie już tak bardzo zbliżyły się do cen światowych, że zagraniczny nabywca coraz obojętniej traktuje niemieckie oferty.

Ceny hurtowe bardzo nieznacznie się obniżyły w porównaniu z miesiącem lutym. W handlu detalicznym zapanowała w wielu gałęziach prawie zupełna stagnacja. Nawet bardzo znaczne obniżenie cen niektórych towarów nie zdołało zachęcić konsumentów do czynienia zakupów. Specjalnie ma to miejsce w handlu towarami włókienniczymi, obuwiem, żelazem i wyrobami papierniczymi.

Zebranie akcjonarjuszów T-wa Przemysłowego „Kabel“, Warszawa.

We wtorek, dnia 27 marca r. b. odbyło się zwyczajne walne zgromadzenie akcjonarjuszów T-wa „Kabel“ pod przewodnictwem prezesa zarządu p. Bronisława Eigera. Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej i zatwierdziło bilans i podział zysków za rok 1922. Dywidenda w wysokości 30 proc. wyniesie od akcji wszystkich emisji po 300 mk. od sztuki. Akcjonarjusze przyjęli wniosek zarządu o podwyższenie kapitału akcyjnego z 250 miljonów do pół miljarda mk. Zarząd zakomunikował, że pierwsza w kraju specjalna fabryka przewodników elektrycznych, mieszcząca się w Warszawie przy ul. Kaczej 9-11 została w całości uruchomiona. Produkcja dzienna wynosi około 20 kilometrów przewodnika izolowanego pełną gumą wulkanizowaną. Dyrektor zarządzający p. Lukrec przedstawił wyniki prób dokonanych w laboratorjum Elektrowni Warszawskiej które wykazały, że wyroby fabryki Tow. „Kabel“ w niczem nie ustępują najlepszym wyrobom zagranicznym. Fabryka przystąpi w kwietniu do wyrobu taśmy izolacyjnej artykułu dotychczas w Polsce nieprodukowanego.

Na mocy uzupełniających wyborów weszli do zarządu pp. dr. Józef Landau i dyr. Zygmunt Okoniewski. 044

Rynek pieniężny.

—o—

Giełda warszawska.

Gotówka.

Dolary Stan. Zjedn. 46,500—46,000
Marka niem. 1,50

Czeki i wpłaty.

Belgja 2745
Berlin 1,60
Londyn 217000—216000
Nowy Jork 46500—46000
Paryż 3137,50—3132,50
Szwajcarja 8550—8450
Wiedeń 68—67

Listy zastawne.

Miljonówka 1800—1700
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za 100 rubli 2550

Akcje.

Bank Dyskontowy 180000—220000
Bank Handlowy 50 000—540000
Bank kredytowy 70000—80000
Bank przemysłowy 8 000—10 000
Bank zachodni 22000—2100 0
Bank sp. zarobk. 115000—120000
Częstocice 400000—370000
Cukier 520 00—500000
Firley 35000—50000
Drzewo 25000—27000
Węgiel — —
Cegielski 330000—350000
Lilpop 300000—300000
Modrzejewski 385000 377500
Ostrowiec 190000—195000
Karasiński 39000—4 000
Zieliński 93000—92000
Rudzki 117500—119500
Starachowice 150000—155000
Pocisk 24000 28000
Parowozy 67000—70000
Zieleniewski 265000—260000
Borkowski 27000—27000
Żyrardów 460000
Zegluga 15 00—19000
Polbal 9000—12000
Nobel 61000—61000
Gosławice 135000—140000
Haberbusch 135000—120000

Giełda nieurzędowa w m. Łodzi.

Wczoraj na nieurzędowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była nieco słabsza. Obroty małe.

Płacono:

Dolary 46,500
Funty 215,000
Franki fr. 3100
Franki belg. 2725—2700
Franki szwajc. 8400—8350
Marki niem. 1,75—1,65
Korony austrjackie 0,68
Kor. czeskie 1375
Liry 2200
Leje rumuńskie 250
Miljonówka 19 0
Wiedeń czeki 0,67,50—0,67,25
Berlin czeki 1,65—1,60
Ruble złote 28,500
Ruble srebrne 15500

Nieurzędowa giełda warszawska.

Wczoraj na warszawskiej giełdzie nieurzędowej notowania były następujące:

Dolary 46.500
Funty 2170 0.
Franki 3180
Marki niem. 1.59
Obrotów metalami nie było.

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 28 kwietnia.—(Telegr. wł. „Głosu Polsk.“) — Na dzisiejszem zebraniu giełdy gdańskiej notowano:

Warszawa 63,59—63,41
Nowy-Jork 29,925—30.075
Londyn 138,155—138,846
Paryż 2,014—2,025
Poznań 63,71—64 03
Holandja 11.645—11,709

Nieurzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 28 kwietnia. (Tel. wł. „Głosu Polskiego“). Po zamknięciu giełdy gdańskiej notowania były następujące:

Dolar 50,800
Marka pol. 64

Urzędowe notowania w Berlinie.

Zamknięcie giełdy

BERLIN, 28 kwietnia. (Telegr. własny „Głosu Polsk.“). Na urzędowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące.

Warszawa 63,25
Marka polska 62,84
New-Jork 29,725
Londyn 137,253—137,944
Paryż 20,19.—2,030
Wiedeń 41,61—41,83
Praga 882—887
Włochy 1,456—1.463
Budapeszt 5,35—5,37
Szwajcarja 5.4 1—5,428
Helsingfors 822—827
Sofia 221—222
Holandja 11.571—11.629
Christiania 5,162—5.187
Kopenhaga 5.561—5,588
Stokholm 7,910—7,949
Hiszpanja 4.536—4,558
Buenos-Aires 10,773—10,827
Tokio 14 463—14 538
Rio de Janeiro 3,167—3.182
Belgrad 305—306
Tendencja spokojna.

Końcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie.

ZURYCH, 28-go kwietnia. (Telegram własny „Gł. Pol.“)

Warszawa 0,0118
Nowy-Jork 5,51,00
Londyn 25,53
Paryż 37.50
Wiedeń 0,0077,12
Praga 16,38
Włochy 27,10
Belgja 32.20
Budapeszt 0,9,75
Sofia 4,16
Holandja 215,40
Christiania 95 75
Kopenhaga 105.50
Sztokholm 145,50
Hiszpanja 84,15
Ateny 648,40
Belgrad 5,67,50
Berlin 0,0188

ODKRYCIE WIELKICH POKŁADÓW RUDY W ROSJI.

MOSKWA, 28 kwietnia. (AW). Sensacją dnia jest odkrycie wielkich pokładów rudy żelaznej i magnetytu w gubernji kurskiej. Pokłady ciągną się podobno na 200 wiorst pasmem szerokości od 1 do dwuch wiorst.

Odkrycie to, o ile szczegóły dotąd podane okażą się prawdziwe, przyczyni sowietom olbrzymie zdobycze materjalne.

Rejestracja ruchu naturalnego.

Wywiad z kierownikiem urzędu stanu cywilnego p. Szwarcmanem.

Chcąc zapoznać naszych czytelników z tak ważną sprawą, jak rejestracja ruchu naturalnego ludności w naszem państwie, ze sprawą, której pierwszorzędnego znaczenia częstokroć nie doceniamy, a która w obecnej swej formie ustawodawczej pozostawia jeszcze wiele do życzenia, zwróciliśmy się do kierownika łódzkiego urzędu stanu cywilnego p. I. Szwarcmana, który nam chętnie udzielił szczegółowych informacji

— Jakie znaczenie mają akta stanu cywilnego? — zapytaliśmy naszego rozmówcę.

— Akta stanu cywilnego stanowią przedmiot starannej i troskliwej reglamentacji i kontroli władz politycznych, gdyż są one podstawą i punktem wyjścia rejestracji państwowej obywateli, służącej dla celów wojskowych, fiskalnych meldunkowych, paszportowych, statystycznych i t. p.

— Jak odbywa się obecnie w Rzeczypospolitej rejestracja ruchu naturalnego?

— Fakty ruchu naturalnego podlegają u nas rejestracji w t. zw. aktach stanu cywilnego. Istnieją one u nas od r. 1808, kiedy to w nowopowstałem księstwie warszawskiem został wprowadzony kodeks Napoleona. Wzorowane są one na francuskich aktach stanu cywilnego, sporządzanych we Francji od r. 1792. Istnieje jednakże między nimi ta zasadnicza różnica, że podczas gdy we Francji akta stanu cywilnego są prowadzone wyłącznie przez urzędni- cywilnych, (od r. 1799 przez merów i ich pomocników), u nas w Kongresówce, obowiązek prowadzenia tych aktów dla osób wyznań chrześcijańskich został złożony na duchowieństwo parafialne, a dla ludności żydowskiej i sekt ewangielickich, jak adwentystów, baptystów i t. p. — przez władze gminne i miejskie, a w Warszawie przez komisarzy policji. Jednocześnie pomimo rejestracji kościelnej odnośne akty nie przestały być aktami stanu cywilnego, a więc dokumentami, posiadającymi wartość prawną i dotyczącymi w pierwszym rzędzie faktów prawno-społecznych, nie zaś odnośnych obrzędów religijnych.

Początkowo akta te zostały u nas za wzorem Francji nawet odłączone od t. zw. metryk kościelnych, lecz wkrótce, w r. 1825, nastąpiła mocą uchwały sejmowej, reforma tych aktów, na mocy której zostały one znowu połączone z temi metrykami.

— Jak przedstawiają się różnice systemu rejestracji w poszczególnych dzielnicach?

— System rejestracji powszechnie powstał niemal w końcu XIX wieku pod wpływem liberalnych haseł równości obywatelskiej i wolności sumienia. Przepisy obowiązujące w b. Kongresówce już panu scharakteryzowałem.

W byłym zaborze pruskim rejestracja odbywa się w specjalnych świeckich urzędach; w b. zaborze austrjackim — gminy wyznaniowe i parafje kościelne, a dla bezwyznaniowych władze cywilne (starostwa, magistraty). Na Spiszu i Orawie — świecka rejestracja, na kresach wschodnich prowadzą rejestracje duchowni odpowiednich wyznań.

— Jakie są skutki tej różnorodności systemów rejestracji w różnych częściach kraju?

— Są one znaczne i bardzo szkodliwe. Przedewszystkiem wciąż powstają i mnożą się kolizje pomiędzy przepisami różnych dzielnic kraju; ma to szczególnie kłopotliwy skutek przy zmianie miejsca zamieszkania obywateli. Pozatem praca urzędu stanu cywilnego wskutek decentralizacji jest kosztowna i niejednostajniona. Jeśli spojrzymy dla przykładu na stan rejestracji żydów w b. Kongresówce, to dopiero można sobie zdać sprawę z całego ogromu wad i niedokładności dotychczasowej rejestracji. Dziesiątki tysięcy żydów wogóle nie jest zarejestrowanych. Komplikowały te stosunki przepisy z 1830 roku, wprowadzające dualizm rejestracji u władz duchownych i politycznych, następnie szykany ze strony najeźdźcy rosyjskiego, niedomagania wskutek przestarzałych i wysoce niedoskonałych przepisów prawnych w b. Kongresówce, a z drugiej strony tendencja ludności do zadawalniania się dopełnieniem obrzędów i formalności religijnych, a uchylanie się od sporządzenia aktu prawnego, spisywanego nie przez osobę duchowną. Dlatego też mamy wciąż jeszcze olbrzymią większość zupełnie wadliwej rejestracji dzieci, spóźnione meldowania etc.

— Czy władze Rzeczypospol. podjęły w tej dziedzinie jakąś pracę, zmierzającą do reform?

— Owszem. Były minister prof. Kumaniecki wniósł projekt ustawy, specjalne szematy rejestracyjne za przykładem Europy zachodniej; miała ta reforma wprowadzić ujednostajnienie, oszczędność pracy i czasu.

Reforma ta, mojem zdaniem, byłaby nieistotna. Należałoby dokonać znaczniejszych zmian istotnych i merytorycznych. Czyż nie jest np. absurdem „okazywanie dziecka urzędowi" przy spisywaniu aktu?

— A jakie są według pana, środki przyzwyczajenia ludności do prawidłowej rejestracji?

— Należy przedewszystkiem zobowiązać duchownych do natychmiastowego zawiadamiania urzędów st. cyw. o ślubach, urodzeniach, pod groźbą kar, jak w b. zaborze austrjackim; również i właścicieli domów i rządców należy zobowiązać pod groźbą kary do natychmiastowego komunikowania o każdem urodzeniu. Pozatem należałoby przedłużyć termin sporządzania aktu do 15 dni i określić wysokość opłat dla urzędów, które obecnie pobierają niejednokrotnie zbyt wysokie sumy (Rada ministrów opracowała odnośny projekt 11 września 1922 roku).

— Jakie zmiany uważa pan za konieczne dla uregulowania tych stosunków w państwie?

— Przedewszystkiem konieczna jest kodyfikacja przepisów prawno-publicznych na terenie b. Kongresówki, gdzie krzyżują się ze sobą w chaosie obok przepisów ustawodawstwa polskiego — prawa francuskie, rosyjskie i niemieckie. Następnie konieczna jest unifikacja przepisów na całym obszarze Rzeczypospolitej. Wreszcie lokalna centralizacja przez utworzenie powszechnego urzędu stanu cywilnego, będącego integralną i niezbędną częścią nowoczesnej gospodarki miejskiej i niezbędnego odtworzenia obrazu rozwoju miasta.

— Czy w dziedzinie zawierania małżeństw istnieje również tak wielka rozbieżność przepisów

Tak jest. W każdej dzielnicy obowiązuje inne prawo. W b. Kongresówce obowiązują wyłącznie śluby religijne, a sądownictwo w sprawach małżeńskich wyznań chrześcijańskich podlega sądom duchownym, zaś wyznań innych — sądom cywilnym.

W b. dzielnicy pruskiej małżeństwo jest instytucją świecką, sprawy małżeńskie rozstrzygają sądy świeckie bez względu na wyznanie małżonków.

W b. dzielnicy austrjackiej uznawane są śluby religijne i cywilne, a sądownictwo w sprawach małżeńskich należy do sądów państwowych.

— A jak się przedstawia sprawa bezwyznaniowców?

— Według definitywnej i miarodajnej opinji prokuratorji generalnej dla osób bezwyznaniowych pochodzących z b. dzielnic austrjackiej i pruskiej przy urzędach muszą być założone rejestry stanu cywilnego, gdyż przepisy dzielnic nadal obowiązują (art. 12 ust. konst. prusk. z d. 31 stycznia 1850 roku i art. 14 ust. zas. austr. z d. 31 grudnia 1857 r.).

Inaczej sprawa ta przedstawia się w b. zaborze rosyjskim i na kresach. Tu zainteresowane osoby w myśl wyjaśnienia prokuratorii muszą się wykazać prawnym stanem bezwyznaniowości, t. j. że lege artis wystąpiły uprzednio na zasadzie art. 111—112 konstytucji z gminy wyznaniowej, do której dotąd należały.

Za czasów rosyjskich nie było żadnych przepisów, ustalających porządek cywilno-policyjnej rejestracji przejścia na inne wyznanie, tymczasem rejestracja taka jest potrzebna ze względów meldunkowych, statystycznych i t.d. Magistrat łódzki wystąpił za pośrednictwem województwa do ministerstwa spraw wewnętrzn. z wnioskiem uregulowania tej sprawy w drodze administracyjnej.

— Jak słyszałem, miasto nasze ma urząd stanu cywilnego prowadzony we wzorowy sposób?

— Rzeczywiście min. W.R. i O. P. uznało dotychczasowy sposób rejestracji w tutejszym urzędzie za praktyczny, gdyż przez ustanowienie ściślejszego kontaktu między urzędem a ludnością zainteresowaną, oraz wskutek kilku szczęśliwych zarządzeń technicznych tego urzędu, doprowadzono do lepszego stanu zgłaszanie się i spisywanie aktów stanu cywilnego. Z tego względu polecono innym magistratom wzorować się na urządzeniach tutejszego magistratu. Stało się to dzięki dużemu zainteresowaniu pracami urzędu przez prezydenta miasta p. Rżewskiego, który niestrudzenie popierał wszelkie poczynania urzędu i służył mu swą światłą inicjatywą.

Po tej odpowiedzi pożegnaliśmy naszego rozmówcę, dziękując mu za wyczerpujące i ściśle informacje.

Kr.

Święto 3-go maja.

Święto 3 maja w r. b. zbiega się z wiekopomnym w historji naszej faktem — z uznaniem granic Polski, a również z przyjazdem marszałka Focha, wodza demokracji zachodnich, z tych więc względów tem wspanialej wypadnie.

Fakt ten daje się zaobserwować w całej Polsce, a więc również i w Łodzi, co się objawia w akcesie wszystkich stronnictw i szerokich warstw społeczeństwa do udziału w uroczystym pochodzie w dniu święta narodowego.

Przypominamy, że zgłoszenia udziału w pochodzie uroczystym przyjmuje sekretarjat przyboczny pana wojewody (Województwo — ulica Zawadzka 11).

Łódź na powitanie marsz. Focha.

Tow. przyjaciół Francji zwraca się z uprzejmem zaproszeniem, aby instytucje, które mają zamiar wysłać delegacje do Warszawy na przyjęcie marszałka Focha, zechciały wydelegować swych przedstawicieli na zebranie, które odbędzie się w czytelni przy ulicy Piotrkowskiej nr. 103 w dniu 30 b.m. o godzinie 7 wieczorem w celu wspólnego porozumienia się, aby miasto nasze jednolicie było reprezentowane. (Pap).

* * *

Zarząd tow. przyjaciół Francji w Łodzi niniejszem zwraca się do wszystkich towarzystw, związków i zrzeszeń w Łodzi, aby delegowały swych prezesów lub osoby upoważnione do podpisywania adresu, jaki ma być złożony marszałkowi Fochowi. Adres podpisywać można w czytelni tow. przyjaciół Francji przy ulicy Piotrkowskiej pod Nr 103 w dn. 29 i 30 b. m. od godziny 5 do 7 po południu. — Uprasza się, aby osoby delegowane przyniosły z sobą pieczęcie reprezentowanych zrzeszeń. (bip).

Żądania podwyżkowe włókniarzy.

Zebranie związku „Praca".

W piątek ubiegły wieczorem, przy udziale 1500 osób w lokalu P. Z. Z. (Główna 31) odbyło się zebranie delegatów i poborców związku „Praca". Zebranie zagaił p. Kaźmierczak, przewodniczył p. Gawroński. Porządek obrad obejmował sprawę urlopów i podwyżki, oraz wolne wnioski. Pierwszy zabrał głos kierownik P. Z. Z. „Praca" p. Kaźmierczak, który w dłuższem przemówieniu poruszył szczegółowo sprawę urlopów, komunikując jednocześnie o zgodzie przemysłowców na przesunięcie terminów urlopów i o interpelacji, jaką poseł Waszkiewicz, zebrawszy cały materjał sporny, zgłosił w tym przedmiocie, w imieniu N. P. R. w sejmie. Nadmienił także p. Kaźmierczak i o tem, że sprawę pracowników biurowych w przemyśle (czy należy ich uznać jako pracowników umysłowych) ostatecznie rozstrzygnie dopiero sąd. — Sprawa w tym rodzaju została wszczęta przeciwko jednej z firm na Widzewie.

Następnie p. Kaźmierczak zakomunikował zebranym, że w tych **dniach ukaże się okólnik min. pracy o obowiązku płacenia za wszystkie dni urlopów robotniczych.**

Dalsze obrady toczyły się już około sprawy podwyżki. Przemawiali delegaci: Wymysłowski, Kulczyński, Gawroński, Sobczak, Zubert, Łagowski i wielu innych. Wszyscy mówcy wypowiedzieli **się przeciwko przyjęciu 8 proc. podwyżki i za przejściem do akcji czynnej,** aby wymóc całą żądaną podwyżkę. Padły nawet głosy, aby nie zadowolić się 33 proc. podwyżką, lecz opracować nowy cennik płac robotniczych według stopy zarobków przedwojennych, lub według kursu giełdowego waluty o stałym poziomie, wystąpić z temi żądaniami i poprzeć je z całą energją i siłą. Poruszono także sprawę wspólnej konferencji z innemi związkami. W tym przedmiocie padły głosy za i przeciw.

Zebrani w konkluzji przyjęli uchwałę, aby **nie decydować bez porozumienia się z ogółem robotniczym** i jeszcze w sobotę delegaci poszczególnych fabryk mieli omówić tę sprawę z robotnikami po fabrykach i zasięgnąwszy w przedmiocie podwyżek opinję robotników — zastosować do nich taktykę związku w akcji zarobkowej.

Wkońcu omawiano sprawę obchodu 3-go maja, wzywając ogół robotniczy do jaknajliczniejszego udziału w pochodzie 3 maja, urządzanym przez polskie związki zawodowe i N. P. R. (pap)

Stanowisko chadecji.

Na ostatniem zebraniu Chrześcijańskiego związku zawodowego robotników przemysłu włókienniczego uhcwalono zwołać ogólne zebranie członków związku w Domu ludowym przy ul. Przejazd 34 i tam omówić sprawę wspólnej akcji w sprawie podwyżki i urlopów, oraz ustalić termin wspólnej konferencji wszystkich związków zawodowych robotników w przemyśle włókienniczym. (pap)

Strejk w Żyrardowie.

W żyrardowskiej fabryce wyrobów lnianych wybuchł strejk cewiarek i w związku z tem zastrejkowali i tkacze, gdyż administracja fabryki nie chciała zapłacić robotnikom za czas postoju.

W sprawie tej wyjeżdża do Żyrardowa członek zarządu głównego związków klasowych p. Kałużyński dla obeznania się z sytuacją i ewentualnego zlikwidowania zatargu. (bip)

Strejk włókniarzy w Zelowie.

W Zelowie z powodu niewypłacenia robotnikom ostatniej 15 proc. podwyżki wybuchł strejk w całym przemyśle włókienniczym. Strejk objął 2 fabryki mechaniczne i całe tkactwo ręczne, ogółem 4.000 robotników.

W związku z tem zarząd główny tutejszego związku zawodowego przemysłu włókienniczego interpelował inspektorat pracy. — W środę wyjechał do Zelowa inspektor pracy p. Zieliński, którego zadaniem będzie zwołanie wspólnej konferencji i zlikwidowanie zatargu.

Uregulowanie sprawy urlopów.

W związku z zatargiem w przemyśle włókienniczym, powstałym na tle wynagrodzeń za czas urlopów, okręgowy inspektor pracy zwrócił się telefonicznie do ministra pracy p. Darowskiego o instrukcje.

W odpowiedzi p. minister oświadczył, iż **w najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie wykonawcze do ustawy o urlopach, regulujące w zupełności tę kwestję.** (bip)

Żądania pracowników piekarskich.

Pracownicy piekarscy wystosowali do właścicieli piekarń żą**danie podwyższenia płac o 75 proc.**

W związku z tem wczoraj w lokalu inspektoratu pracy pod przewodnictwem okręgowego inspektora p. Wojtkiewicza odbyła się konferencja, w której brali udział przedstawiciele cechu, oraz delegaci związków zawodowych mącznych.

Na konferencji właściciele oświadczyli, że zaakceptować mogą jedynie podwyżkę, zaproponowaną przez przemysłowców, a mianowicie 8 procent.

Delegaci robotników propozycję tę odrzucili, oświadczając, iż **jest ona śmiesznie małą w porównaniu z wzrastającą wciąż drożyzną.**

Po krótkiej wymianie zdań właściciele piekarń oświadczyli, iż **na dalsze ustępstwa pójść nie mogą, nie posiadając dostatecznych pełnomocnictw i zaproponowali, aby konferencję odroczyć aż do orzeczenia komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania.**

Ponieważ delegaci robotników nie oponowali, konferencję odroczono. (bip)

Przed wyborami do rady miejskiej.

Dwa tygodnie dzielą nas tylko od wyborów do rady miejskiej.

Mimo to barometr przedwyborczy wykazuje minimalne ciśnienie —zainteresowanie bowiem wyborami jest b. słabe.

Po rozwiązaniu rady miejskiej, organizacje, stowarzyszenia, związki i grupy społeczne poczęły zwoływać zebrania przedwyborcze.

Tworzyły się komitety „Racjonalnej gospodarki miejskiej", blokí „intelektualistów", „biuralistów", „nauczycieli" i t. p.

W miarę jednak, zbliżenia się terminu wyborów, gorączka wyborcza miast wznosić się, spada raptownie i dziś tylko nieco wyżej zera...

Ściany domostw miasta, które przed poprzedniemi wyborami czy to do sejmu, czy do senatu, czy też do rady miejskiej, formalnie oblepione były plakatami egzotycznych barw o różnorodnej treści i tendencji, dziś nie wskazują wcale na okres przedwyborczy.

Biura wyborcze w dniach wyznaczonych na reklamacje były odwiedzane zaledwie przez 5—10 proc. wyborców; w całym szeregu biur obwodowych wyborczych przez pierwsze dwa dni, wyznaczone na wyłożenie list wyborców, nie zjawił się nikt.

Jeżeli stan ten utrzyma się do wyborów, rezultat tychże może być dziełem przypadku, choć i tak powszechnem jest mniemanie, że skład przyszłej rady miejskiej nie będzie współmiernym do układu sił politycznych naszego miasta.

Wizytacje samorządów szkolnych

Powiatowa rada szkolna wraz z inspektoratem szkolnym przeprowadza w okresie od 15 maja do 15 czerwca wizytację dozorów i opiek szkolnych w 10 gminach powiatu łódzkiego.

Płace komisji obwodowych.

Ostatnie zebranie przewodniczących komisji obwodowych pod przewodnictwem sędziego Kahla odbędzie się w dniu 12 maja w sali rady miejskiej. Przewodniczący komisji, oraz ich zastępcy otrzymają ostateczne informacje i instrukcje. (bip)

Lista kandydatów N. P. R.

Ostatecznie ustaloną została już lista kandydatów do rady miejskiej z N. P. R. obejmująca 50 nazwisk. Na czele listy figurują: dr. **Bolesław Fichna, inż. Wacław Województzki, Józef Bednarczyk, Franciszek Waszkiewicz**, Franciszek Kurek, dr. Maczewski, Józef Muszyński, dr. Jabók Artzt, Karwiński, Józef Zubert, Seweryn Fajfer, Göppert. (bip)

Handlowcy polscy wobec wyborów

Już wczoraj donosiliśmy, iż walne zebranie handlowców polskich postanowiło z własną listą nie występować i pozostawić swym członkom wolną rękę.

Co zaś do wyborów do rady miejskiej to **stowarzyszenie handlowców postanowiło przyłączyć się do komitetu pracowników intelektualnych**, do którego już przyłączyły się związki: bankowców, urzędników miejskich, farmaceutów, majstrów fabrycznych, stowarzyszenie techników i stowarzyszenie handlowców chrześcijańskich. — (bip)

Dzisiejsze wiece przedwyborcze.

W dniu dzisiejszym prawie wszystkie organizacje, wystawiające własne listy kandydatów do przyszłej rady miejskiej urządzają wiece.

Wszystkie sale w mieście, oraz lokale większe zostały już oddawna wynajęte przez biorące udział w wyborach organizacje.

—o—

Dozorcy grożą strejkiem.

W lokalu okręgowej komisji z. z. odbyło się zebranie dozorców domowych w celu wysłuchania sprawozdania z niedoszłej do skutku konferencji z właścicielami nieruchomości w inspektoracie pracy.

Referent w dłuższem przemówieniu wskazał, że na drugą konferencję, zwołaną przez okręgowego inspektora pracy p. Wojtkiewicza, właściciele nieruchomości znowu nie przybyli. I stowarzyszenie właścicieli nieruchomości przesłało do inspektora pracy list, w którym powtarzają, że dopóki dekret o ochronie lokatorów nie będzie radykalnie zmieniony, żadnych podwyżek dozorcom nie udzielą.

Natomiast drugie stowarzyszenie w liście swoim zaznaczyło, że na razie nie jest przygotowane do odbycia konfer. i w tej sprawie porozumie się z I stowarzyszeniem właścicieli nieruchomości.

Mówca wskazał, że cała wina i odpowiedzalność spada na I-sze stowarzyszenie, ponieważ ono jest prowodyrem i oponuje przeciwko podwyżkom.

Na zwrócenie się delegatów dozorców do inspektora pracy, ten oświadczył, że zwróci się natychmiast do ministerstwa pracy o zwołanie nadzwyczajnej komisji rozjemczej. Inspektor pracy przyrzekł również delegacji, że zaproponuje ten sam skład komisji, która była poprzednio, a mianowicie komisarza rządu i sędziego okręgowego w tym celu, aby zwołanie tej komisji nie uległo zwłoce.

Po złożeniu sprawozdania referent zwrócił się do ogółu zebranych, aby wypowiedzieli się, **co czynić w razie, gdyby nadzwyczajna komisja rozjemcza nie została w dniach najbliższych zwołaną.**

Z dyskusji nad sprawozdaniem wynika, **że ogół dozorców jest za bezwzględnem rozpoczęciem natychmiastowego strejku**. Niektórzy tylko wskazywali, że należy pewien termin określić, zwrócić się do władz tutejszych z zawiadomieniem o proklamowaniu strejku. **Wpłynęły również wnioski, aby na znak protestu ogłosić 3-dniowy strejk.**

W końcu została przyjęta następująca rezolucja:

Zebrani dozorcy domowi, po wysłuchaniu sprawozdania, uchwalają:

O ile do dnia 7 maja r. b. nie będzie zwołana nadzwyczajna komisja rozjemcza celem uznania słusznych żądań dozorców, wówczas wybuchnie strejk. (bip)

Rodzinie przedwcześnie zmarłego

B. P.

Abrama Pikielnego

człowieka nieskazitelnego charakteru i wielkich zalet ducha, wyrażają szczere współczucie

073 **Personel i majstrowie firmy „M. i T. Pikielni".**

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Pogoda zmienna. Rozpogodzenie naprzemian z obfitymi opadami, chłodno. Wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

CIĄGNIENIE MILJONÓWKI.

We wczorajszem ciągnieniu miljonówki wylosowano

Nr 4.997.984

zakupiony przez dom handlowy p. firma S. Natanson i S-wie.

Uroczystości 1-o majowe w Zgierzu.

P. P. S. organizuje w dniu 1-go maja w Zgierzu uroczysty pochód, na zakończenie którego odbędzie się wiec na Starym Rynku.

Wieczorem odbędzie się uroczysta akademja w sali towarzystwa Lutnia.

Na program akademji złożą się popisy wokalne oraz przemówienia posła Niedziałkowskiego, wiceburm. Szymczaka oraz pp. Tomczaka i Pluskowskiego.

W sprawie budowy teatru

Na posiedzeniu w dniu 27 b. m. magistrat uchwalił powierzyć sporządzenie planów budowy teatru miejskiego archit. Czesław. Przybylskiemu, z którym zostanie zawarta odpowiednia umowa.

Z kuratorjum szkolnego.

Na zjeździe członków rady szkolnej okręgowej, który się odbył w ub. wtorek, po odczytaniu sprawozdania kuratora ze zjazdu kuratorów w Warszawie, wyrażono protest przeciwko zespoleniu rad szkolnych z administracją polityczną. Pozatem postanowiono zamknąć w okręgu kilka szkół prywatnych średnich, które nie są postawione na wymaganym poziomie naukowym. Dnia 23 i 24-go czerwca r. b. kuratorjum organizuje zjazd delegatów oświaty poza szkolnej ze wszystkich kuratorjów na terenie Rzplitej Polski. W lipcu będą urządzone staraniem kuratorjum kursy dla inspektorów na polu oświaty pozaszkolnej.

Szerzenie oświaty w powiecie.

W powiecie łódzkim czynnych było 8 kursów dla dorosłych, przy czem nauki trwały 5 miesięcy.

Obecnie po zakończeniu kursów odbywają się dla słuchaczy odczyty na temat „Obywatel Polski współczesnej".

Ogólna liczba słuchaczy na wszystkich kursach wynosiła przeszło 200 osób. W przyszłym roku szkolnym wyznaczona zostanie przez radę szkolną powiatowa większa ilość kursów, co będzie możliwe do uskutecznienia dzięki wydatnej pomocy kuratorjum, które finansuje tę akcję całkowicie. bp.)

Zakończenie kursów dla dorosłych

W tych dniach zakończone zostaną kursy dla dorosłych, prowadzone w powiecie łódzkim przez radę szkolną powiatową.

Na zakończenie tych kursów odbędą się dla słuchaczy tychże odczyty na temat: „Współczesny obywatel polski".

W ubiegłym roku szkolnym było czynnych w powiecie łódzkim 8 kursów dla dorosłych z ogólną liczbą słuchaczy około 200; wyniki kursów tych były bardzo dodatnie.

W przyszłym roku szkolnym rada szkolna zamierza wobec dodatnich wyników takich kursów, zorganizować przy pomocy kuratorjum większą liczbę takich kursów, co przyczyni się znacznie do zmiejszenia się analfabetyzmu w powiecie.

Drzewnicy wystawili żądania podwyżkowe.

Związek zaw. robotników przemysłu drzewnego wystawił żądania 50-proc. podwyżki.

W sprawie zwalczania lichwy.

W referacie do walki z lichwą odbyło się posiedzenie rzeczoznawców, na którem ustalono spis przedmiotów powszechnego użytku w branży kolonjalno-spożywczej.

Ostatnie dni wystawy.

W dniu 3 maja zostaje zamknięta trwająca od kilku tygodni w muzeum nauki i sztuki wystawa obrazów i akwafort prof. Panikewicza.

Fałszerze mleka.

O tem, jak mleczarze kpią sobie z wszelkich przepisów, fałszując mleko, może służyć fakt, iż w ciągu jednego dnia sąd pokoju skazał dwudziestu kilku mleczarzy na kary pieniężne za fałszowanie mleka.

Dotknięci nagłą śmiercią nieodżałowanego

B. P.

Abrama Pikielnego

wyrażamy rodzinie najszczersze współczucie

6016—1 **Bufensztajnowie.**

Na nabożeństwo żałobne po zmarłej prezesowej Sekcji Pań

b. p. Sabiny Karpfowej

odbyć się mające w niedzielę 29 kwietnia b. r. o godz. 5-ej po poł. w synagodze przy ul. Pomorskiej 19, uprzejmie zaprasza członków, krewnych i przyjaciół

963—1 **Zarząd i Sekcja Pań Tow. „Małbisz Arumim"**

Rodzinie przedwcześnie zgasłego

b. p. Abrama Pikielnego

wyrażają głębokie współczucie

999—1 **Czernichowowie.**

Rodzinie przedwcześnie zgasłego

b. p. Abrama Pikielnego

wyrażają głębokie współczucie

6006—1 **Natanostwo Gerszonowicz.**

Po krótkich i ciężkich cierpieniach rozstała się z tym światem przeżywszy lat 56, ukochana moja żona, najdroższa nasza matka

B. P.

ANNA GRANIS.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś, d. 29 kwietnia, o godz. 2-ej po poł., z domu żałoby przy ul. Kilińskiego 93.

O czem w nieutulonym żalu zawiadamia zrozpaczona

061 **Rodzina.**

Rodzinie przedwcześnie zmarłego

B. P. 062

Abrama Pikielnego

wyrażają głębokie współczucie

S. Gliksman i S-ka.

Dzisiejszy odczyt prof. Ossendowskiego.

Dziś w niedzielę o godzinie 6-tej wiecz. w sali gimnazjum przy Al. Kościuszki Nr. 65 (róg Rozwadowskiej) profesor dr. Ant. Ossendowski wygłosi ostatni ze swych odczytów pod tytułem: „Nieznane szlaki polskiego męczeństwa". Ilustracje muzyczną wykonają pp. Płoszko-Iwanowska i J. Zaleska.

MAJESTIC 56.000 t.

OLYMPIC 47.000 t.

CENTRALA Warszawa, Marszałkowska 144.

Adres telegr. „OLIMPIC" WARSZAWA.

Emigranci! Reemigranci!

REJESTRACJA do NOWEJ KWOTY

celem wyjazdu do Ameryki dla pasażerów-Polaków i Rosjan, jakoteż dla pasażerów z Kresów i Galicji, którzy posiadają wizę amerykańską

już się rozpoczęła.

Wszyscy więc, którzy chcą wyjechać do Ameryki niechaj nie zwlekają i zgłoszą się natychmiast do Centrali naszej

„WHITE STAR LINE"

lub filji: **Warszawa, Marszałkowska 144** 5502—1

Lwów, Grodecka 56,
Wilno, Niemiecka 28,
Równe, biuro niecz. zwracać się do Kowla
Kraków, Radziwiłowska 8,
Brześć n/B. Dąbrowskiego 65,
Kowel, Łucka 119,
Tarnopol, Tarnowskiego,

które udzielają zupełnie bezpłatnie wyczerpujących informacji w sprawie wyjazdu do Ameryki.

! NIE ZANIEDBUJCIE OKAZJI ! NIE SPÓŹNIAJCIE SIĘ! do pierwszego transportu naszego do AMERYKI, który już 11 CZERWCA r. b. odchodzi z Warszawy.

Do dyspozycji swoich Pasażerów oddaje T-wo „WHITE STAR LINE" całą flotę okrętów, a między nimi **Najwygodniejsze, Najszybsze, Największe** w świecie, okręty — pałace morskie **„MAJESTIC"**—56.000 ton. **„OLYMPIC"**—47.000 ton. **„HOMERIC"**—55.000 ton.

Fabryka przetworów chemicznych

Inż. T. Grabiański i D. Myślibórski

Łódź, Piotrkowska 62, tel. 595.

Adr. telegr.: „CHEMIKAL".

poleca własnej fabrykacji: **Szkło wodne, Tovotta, olej turecki, tran rybi techniczny, jak również oleje cylindrowe amerykańskie i krajowe, oleinę, kwas octowy i inne chemikalja.**

Obuwie

na sezon letni w wielkim wyborze według najnowsz. fasonów po cenach niżej konkurencyjnych poleca

M. Feiertag

Łódź, Zawadzka 1, dom W-go Scheiblera

822—1

Pneumatyki **„Michelin Cablé"**
Stock pełnych gum **„Bergougnan"**
Akcessorja samochodowe, wyroby **„Boscha"**
sprzedaje
Biuro Ajenturowe **„MOBILE"** właśc. **Wł. Sieradzki** Łódź, Juljusza 4.

Nadszedł świeży transport

Słoniny amerykańskiej

„Armour & Co." (w skrzyniach po 230 kgl.)

Szmalcu amerykańskiego

czysto-wieprzowego „Hansa special" (w beczkach po 50 kgl).

Dostawa ze składu na skrzynki, beczki i wagonowo **po cenach najtańszych.**

DOM HANDLOWY 993—1

Karol Nowicki i S-ka

Łódź, Piotrkowska 127, tel. 6-27.

Kawiarnia **A. Sznelke**

ul. Sienkiewicza 59.

Wydaje śniadania, obiady i kolacje. Bufet obficie zaopatrzony w zimne i gorące zakąski. Kuchnia prowadzona przez znanego kuchmistrza, **p. St. Cieślelskiego.**

Zaginął pies

„Doberman" czarny, wabi się „Rolf". Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem. Ulica Piotrkowska 112, Fiszer. 5904—3

Sala Filharmonji.

Aleksander Wertyński

Dziś o godzinie **9.15** wiecz. **ostatni pożegnalny koncert.**

W programie między innemi po raz pierwszy w Łodzi: **„Obłąkany Kataryniarz"**, **„Księżniczka Malen"**, **„La femme rafinée"** i wiele innych ulubionych smętnych piosenek

Bilety w kasie Filharmonji, ul. Dzielna № 20. 980.

TYTUNIE, CYGARA i PAPIEROSY

oraz wszelkie towary, wchodzące w zakres branży tytuniowej poleca

STEFAN LEWANDOWSKI

Sienkiewicza 48, róg Nawrot. 154—5

Różne lokale handlowe oraz sutereny do wynajęcia

Piotrkowska 82.

Wiadomość u **właściciela domu** lub u **p. Pacanowskiego, ul. Cegielniana 28.**

Lokal fabryczny

w pobliżu przystanku tramwajowego — od zaraz do wydzierżawienia. — Składa się z trzech sal rozmiarów 14×30 łokci kw., na parterze i 2 piętrach w oddzielnym budynku. Oferty pod „L. F." do administr. „Głosu Polskiego". 811-3

NASIONA i przyrządy wszelkie

POLECAJĄ SKŁADY **L. Jasińskiego**

prowadzone od 1870 roku

w Łęczycy i w Łodzi, ul. Andrzeja № 10.

Cenniki na żądanie. 5561—5

Wytwórnia kołder

Watowych i Puchowych

posiada na składzie wielki wybór kołder, jak również **przyjmuje obstalunki.** Materjały francuskie i wełniane na składzie

S. BLOCH

Piotrkowska 6 w podwórzu, 11—8

Szefostwo Intendentury

D. O. K. nr. 4 w Łodzi

zamierza oddać w drodze nieograniczonego przetargu, na podstawie porównawczego zestawienia próbek i cen, dostawę następujących artykułów:

Papier kancelaryjny, konceptowy, linjowany, kratkowany, ołówki, tusze, stalówki, atrament, kałamarze, bibuła, gumy, księgi, skorowidze, bruljony, koperty, materjały drukarskie, taśmy do maszyn do pisania etc.

Termin dostawy 20 maja 1923 r.

Termin składania ofert do dnia 15 maja godz. 10 w szefostwie Intendentury D. O. K. № IV w Łodzi, Aleja Kościuszki 4, pokój № 6.

Wadjum w wysokości 3 proc. wartości zaofiarowanej dostawy, licząc według cen podanych w ofercie, należy składać w kasie skarbowej na rachunek Wydziału Rachunkowego D. O. K. № IV, a dowód złożenia załączyć do oferty. Dla niniejszego przetargu obowiązują „Przepisy o dostawach wojskowych", które można przeglądać w szefostwie Intendentury wszystkich okręgów korpusów. Ewentualne dodatkowe informacje — w szefostwie Intendentury D. O. K. № IV w Łodzi, pokój № 30 od godz. 10-ej do 14-ej codziennie 20-1

JAK SOL DO POTRAW, TAK NALEŻY DO KAWY

PRAWDZIWA **FRANCKA** DOMIESZKA

na niezrównanej wydajności tejże polegaj jej taniość!

— PRZY ZAKUPNIE PROSIMY ŻĄDAĆ: — PRAWDZIWEJ **FRANCKA** Z MŁYNKIEM

HENRYKA FRANCKA SYNOWIE

SKAWINA-KRAKOW.

70—10

Towary wełniane -:- Wielki wybór

Firmy: „Leonhardt, Woelker i Girbardt"

po cenach fabr. są do nabycia w firmie:

G. RESTEL

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 84.

Zarząd Tow. Akc. Manufaktury Bawełnianej

„Jakób Kestenberg" w Łodzi

podaje do wiadomości pp. akcjonarjuszy, że d. 23 maja 1923 r. o godz. 11 przed południem w lokalu zarządu Towarzystwa w Łodzi przy ul. Nowo-Targowej № 26 odbędzie się **5. Zwyczajne Ogólne Zebranie** z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego.
2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
3. Sprawozdanie Zarządu za rok 1922.
4. Plan działania Towarzystwa na r. 1923.
5. Budżet na rok 1923.
6. Wybór członków Zarządu i kandydatów do Komisji Rewizyjnej.
7. Wolne wnioski.

Akcjonarjusze, życzący sobie przyjąć udział w ogólnem zebraniu, winni zgodnie z § 51 statutu Towarzystwa złożyć swoje akcje w zarządzie, przynajmniej na 7 dni przed terminem, albo w tymże terminie przedstawić dowód złożenia akcji na przechowanie lub na zastaw w krajowych instytucjach finansowych. 55-1

Wykwalifikowanego biurowego

sekretarza

poszukuje Żydowska Instytucja Dobroczynna. Oferty sub „Sekretarz" składać w admin. „Głosu Polskiego". 995—3

Fabryka Tektury Smołowcowej

I. i A. Bilander i Śliwkowicz.

Fabryka: Nowo-Południowa nr. 8 (róg Zagajnikowej). Kantor: Zielona 1 tel. 6-95.

Poleca ze składu tekturę smołowcową (papę dachową), lepnik (Klebemasse), oraz smołę preparowaną we wszelkich gatunkach i ilościach po cenach konkurencyjnych. 5294 3

AKWIZYTORA

branży techniczno-gumowej poszukuje tutejsze większe biuro Techniczne. Oferty z oznaczeniem warunków uprasza się składać do admin. „Głosu" sub „Technoguma". 995—3

BRYLANTY,

perły, złoto, srebro, zegarki, różną biżuterję stare zęby i dywany kupuję: płacę najsumienniej

Sklep jubil. **A. Herszkorn**, Cegielniana 37, róg Piotrkowskiej

---

Michał Reitberger, Andrzeja 7

jest upoważniony do wpłacania podatków **skarbowych i Komunalnych** oraz doręczania deklaracji **podatku dochodowego** podług nowej skali.

Nie odkładać na dni ostatnie z doręczaniem i wpłacaniem **podatku dochodowego,** gdyż termin upływa 30 kwietnia r. b. 888-7

Używana maszyna do pisania

„TORPEDO"

w bardzo dobrym stanie — **okazyjnie tanio do sprzedania.** Ul. Główna 38, m. 3. 883-3

Biuro elektrotechniczne i warsztat reparacyjny

P. SZULC i S-ka

Właśc. P. SZULC.

Łódź, ul. Andrzeja Nr. 9.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie elektrotechniki oraz reperacje dynamomaszyn i silników wszystkich systemów. Instalacje światła i siły. Regulowanie lamp łukowych i urządzanie sygnalizacji. Wszelki materjał instalacyjny, jak również żyrandole i ample stale na składzie. 5104—3

MASZYNY

DO PISANIA

nowe CONTINENTAL, ORZEŁ, MERCEDES i t. d. **po najtańszych cenach Taśmy Ia, Kalka. Reperacje. Nauka pisania na maszynach.**

Adolf Goldberg, Andrzeja 1, I piętro.

Ogłoszenia drobne

Nauka i wychowanie.

(Za wyraz 150 mk.)

Buchalterji podwójnej uczy gruntownie dyplomowany nauczyciel buchalterji. Ul. Cegielniana № 71, oficyna lewa, III piętro, na lewo, m. 26. Godziny przyjęć: 2—3 po południu i od 9 wiecz. 6000—1—n

Buchalterji, korespondencji, stenografji, pisania na maszynie uczy szybko Lubiński, Piotrkowska № 79. 765—8-n

Française donne leçons et conversation s'adresser chez I. Ciesielski, Wschodnia 6, entre 11 et 1 heure. 5524—3—n

Poszukuję bony frebianki do 4-letniej dziewczynki. Zgłaszać się: Spektor, ul. Piotrkowska № 223, m. 5. 033—1-n

Student udziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego № 88, m. 3, (druga brama). 836—3-n

Student przysposabia do matury filologicznej i realnej, udziela lekcji Rabinowicz. Zielona 42. 916—3-n

Udzielam lekcji gry fortepianowej po przystepnej cenie. Ul. Kilińskiego 126, m. 20. Zgłaszać od 6—7 926—2 n

Studentka udziela lekcji, przysposabia do egzaminów. Piotrkowska 16, m. 22. 989—2-n

Kupno i sprzedaż.

(Za wyraz 180 mk.)

A.A. Pianino zagraniczne, prawie nuwe, do sprzedania. Zakątna 21, III piętro, front, prawe drzwi. 931—3-k

Automatyczny orkiestron w dobrym stanie oraz maszyna Singera czółenkowa do sprzedania. Wiadomość: Milsza 57 (piwiarnia). 91—3-k

Bieliźniarka i biurko do sprzedania. Wiadomość u dozorcy, Piotrkowska № 103. 600—2—k

Do sprzedania sypialnia, jadalnia, kuchnia, serwis stołowy, szklanki i lampa wisząca. Kilińskiego 70, I piętro, na prawo. 985—1—k

Do sprzedania: sieczkarnia, maszyna do siękania paszy, klatki masywne dla drobia lub królików, pompa do polewania ulic. Wiadomość u dozorcy, Piotrkowska № 103. 6001—2—k

Do sprzedania: Tokarnia pociągowa, 1 i pół metrowa, tokarnia rewolwerówka, maszyny do pisania i pianino zagraniczne. Wólczańska 129, ofic., m. 17. 019—3 k

Jasny garnitur i sak-palto na wysoką szczupłą osobę, okazyjnie do sprzedania. Staro-Targowa 33 m. 25. 015 1-k

Kupuję brylanty, złoto srebro, zęby, biżuterję Konstantynowska 7, Milich. 683—29 k

Kasę sprzedam. Długa 2, m. 1. 013—1 k

Maszyny do szycia na raty, części, reperacje. Bürger. Piotrkowska № 82. 624—4-k

Natychmiast sprzedem trzechkonny motor elektryczny z przyrządami łódzkiego prądu. Wiadomość: ul. Karolewska № 34. Kowalski. 977—2-k

Palta damskie, męskie, dziecinne własnej roboty najtaniej i na raty w Jarmarku Łódzkim, Piotrkowska 44. 561-8-k

Pianino używane w dobrym stanie sprzedam. Pomorska 78, m 7, II p., ofic., od g. 2 pp. 052—1-k

Piły gatrowe, cyrkularne, oraz poprzeczne ręczne okazyjnie do sprzedania. Al. Kościuszki 24, m. 2. 040—1-k

Pianino zagraniczne tanio sprzedam. Piotrkowska № 117, m 23. 974—3-k

Rower nowy i części rowerowe tanio do sprzedania. Gdańska 10, Wainberg. 037—1-k

Rowery oraz różne części do sprzedania. Kilińskiego 28, m. 7. 39—1-k

Sprzedam fortepian, szalę, stolik; tamże para materacy za 350 tys. mk., kozetka 300 tys mk. Piotrkowska № 132 m. 9 5901—3—k

Sprzedam motor elektryczny 3 konny, firmy Berkmann. Wiadomość: Zawiszy № 11. Kubiak. 909—5-k

Sprzedam maszynę do szycia, pierścieniową Wólczańska 167, m. 64. 951—2-k

Sprzedam łóżka i otomanę Gdańska № 4, m. 17, od 2—7 w. 938—2 k

Szafa towarowa do sprzedania. Ogrodowa 50 a. 918—3-k

Stołowy, prawie nowy, sypialkę białą, otomanę—leżankę, krzesło wyściełane, biureczko — sprzedam tanio. Piotrkowska 261 m. 4, II p., front. 5941—4

Sprzedam resorkę, rol wagi, wozy i wózki. Konstantynowska № 56 5998—4—k

Sprzedam maszynę Singera. Główna 31, m. 30, A. Kupsz. 065—1-k

Sprzedam kredens, stół, krzesła otomanę, tremo. biurko, szafę, bieliźniarkę, łóżka. Piotrkowska 189—9 29—6-k

Toaletę (psyche) trójdzielną, nową, z jasnego drzewa, sprzedam. Gdańska № 35 m. 5. 5945—1—k

Wózki sportowe dziecięce po cenie przystępnej poleca Reitberger, Piotrkowska № 107 m. 10. 943—3—k

Z powodu likwidacji wyprzedaję 3-metrowe resztki sztreichgarnowe o 40 proc. taniej Piotrkowska 31, u Grinberga, w podw., sklep kapeluszy. 0 4—1-k

Z materace, pluszową otomanę, 6 krzeseł dębowych, leżankę, sprzedam tanio. Cegielniana № 64 m. 9. 011—1-k

Posady i praca.

Poszukiwane.

(Za wyraz 120 mk.)

Buchalter samodzielny, bilansista przyjmie posadę od zaraz. Oferty pod „L." do Administr. 936—3-pp

Były wojskowy z 6-klasowem wykształceniem poszukuje posady jako kopista-rysownik lub biuralista. Oferty sub „M. I." do „Głosu". 60-1-pp

Germanistka, łacinistka, doktór filozofji z egzaminem profesorskim i czteroletnią praktyką nauczycielską, poszukuje posady. Łask. zgłoszenia do Adm. „Głosu Polskiego" pod „Gimnazjum". 5908—2—pp

Korespondentka polsko-niemiecka ze znajomością języków i stenografji poszukuje posady. Oferty sub Alan" do „Głosu". 031—1-pp

Młodzieniec ze średniem wykształceniem poszukuje posady biurowej, ewent. jako praktykant. Oferty do „Głosu" sun „J. L." 046—1-pp

Mężczyzna w średn. wieku, władający w słowie i piśmie jęz. polskim, niemieckim i rosyjskim poszukuje zajęcia jako woźny, lub portjer. Oferty do „Głosu pod „Pracowity". 802—5-pp

Maturzysta poszukuje pracy biurowej. Referencje pierwszorzędne Oferty sub. „Maturzysta" 858—4-pp

Panna do dzieci, niemka z dobrym polskim, kilkoletnią praktyką i dobremi świadectwami, poszukuje miejsca. Łask oferty pod „Zdół" do „Głosu" 682—3-pp

Panna z muzykalnem wykształceniem, władająca językami rosyjskim, niemieckim i poczęści francuskim przyjmie posadę towarzyszki do starszej pani lub dorosłego dziecka na wyjazd letni. Oferty do „Głosu" pod „Towarzyszka" 950-2 pp

Wdowa, znająca dobrze pielęgniarstwo, gospodarstwo i szycie, z dobremi świadectwami, mówiąca dobrze po niemiecku i polsku, poszukuje odpowiedniej posady; może być od 1-go maja. Dzielna 46 m. 1. 5900—3—pp

Zdemobilizowany oficer za znajomością buchalterji poszukuje posady w banku lub poważnem przedsiębiorstwie handlowem. Łaskawe oferty sub „Pomocnik buchaltera" do „Głosu". 883—4 pp

Zaofiarowane.

(Za wyraz 180 mk.)

Abażury. Poszukiwana wykwalifikowana pracowniczka abażurów. Oferty do admin. „Głosu" sub „Staranna". 56-1-pz

Fabryka gilz, Zachodnia № 66, poszukuje 15—16 letnich dziewcząt do pracy. 013—2-pz

Krawcowa z dobrym krojem do lepszej roboty poszukiwana do prywatnego domu. Zawadzka № 23, Wolfson. 004 2-pz

Każda z pań powinna się przekonać, że moja nowootw. pierwszorzędna pracownia okryć damskich, przy ul. Lutomierskiej № 12, wykonywa robotę pg. najnowszych żurnali. Ceny bardzo przystępne. Majster dyplomowany M. Rudkowski. 000—1-d

Potrzebne wprawne szwaczki do szycia tartuchów. A. Eger, ul. Sienkiewicza № 105. 069—2 pz

Potrzebna krawcowa do magazynu ubiorów dziecinnych. Cegielniana 30 5902—2—pz

Lokale i mieszkania.

(Za wyraz 200 mk.)

Adres do kilkudniowego zamieszkania w Warszawie wskaże Wolfson, Zawadzka 23. 02—2—m

Pokój ładny w śródmieściu do odstąpienia zaraz. Wiadomość: Przejazd № 33, (piwiarnia). 911—3-m

Poszukuję pokoju przy inteligentnej rodzinie. Oferty do Adm „Głosu" pod „Lwowianin" 15 3-m

Poszukuję 2—3 pokojów z kuchnią, możliwie z wygodami. Oferty pod „Zdrowe". 949—3—m

Samotny, inteligentny kupiec poszukuje umeblowanego pokoju, lub nie, z utrzymaniem, przy inteligentnej rodzinie Oferty do „Głosu" sub „Z utrzymaniem, lub bez" 067—1-m

Doniesienia rozmaite.

(Za wyraz 150 mk)

Akuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska № 132. 558—10-d

Matrymonialne. Mężczyzna, lat 32, pragnie zapoznać się z majętną, sympat. wdową (izr.) w celu matrymonialnym. Oferty nie anonimowe proszę do „Głosu" dla „32". 992—3d

Pensjonat w Poddębinie pod Tuszynem, miejscowość sucha, w lasach sosnowych, komunikacja dogodna. Wiadom.: Łuczkowska, Kilińskiego 50, front, od 3—4. 406-10-d

Pośredniczy w sprzedaży domów, willi, fabryk, interesów handlowych, majątków ziemskich, w wynajmie lokali, biuro „Fortuna", Wólczańska № 165. Tel. 14-98. 880—30-d

W. Salwa, Łódź, Skwerowa 10, przyjmuje zamówienia na obsadzanie balkonów i ogródków oraz poleca kwiaty, rośliny po cenach przystępnych. 731—15-d

Zaginął wilk duży. Odprowadzić za wynagrodzeniem: Teodor Jesse Pomorska 76. 97—3—d

Zaginął pies wilk, wabi się „Lux". Odprowadzić za wynagrodzeniem: Piotrkowska 47, restauracja. 007—1—d

Zagubione dokumenty:

(Za wyraz 100 mk.)

Baum Artur zgubił dowód osobisty, wydany w Łodzi. 5905—3—z

Grinberg Berysz zgub. kartę rejestrac. rocz. 1880, wyd. w Łodzi. 919—3-z

Gerszonowicz Szoel zgubił tymcz. dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 9.8—3-z

Jędrzejewski Władysław zgub. dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 987—3-z

Róg Władysława zgub. dowód osobisty, wyd. w ziemi Kieleckiej. 967—3-z

Szepes Abram zgub. kartę rejestracyjną rocz. 1884. 055—3 z

Wiktorek Franciszek zagubił kartę zwolnienie rocz. 1885. 976—3-z

Woszczyński Józef zgubił kartę powołania rocz. 1887. 896—3—z

W drukarni „Głosu Polskiego". Piotrkowska 86. Redaktor i wydawca Marceli Sachs